

סביבהenvironment

שמורת החולה – 'שמורת הטבע' הראשונה

'שמורת טבע' היא אזור שבו מגינים על הצמחים ועל בעלי החיים בסביבה הטבעית שלהם. 'שמורת החולה' נמצאת בצפון-מזרח הארץ בעמק החולה, ושטחה 3,200 דונם. עמק החולה היה בעבר מקום של אגם ופיצה. זה היה מקום המנוחה החשוב ביותר לציפורים ולעופות בדרך מאירופה לאפריקה ובחזרה. היו שם גם סוגים רבים של צמחים ודגים נדירים – עולם נפלא של חי וצומח. אבל הביצה הייתה מסוכנת: היו בה יתושים שגרמו למחלת מלריה קשה ומאות אנשים מתו.

מיד לאחר קום המדינה הוחלט לייבש את הביצה ואת אגם החולה, ולהקים על אדמות אלה יישובים חקלאיים. העבודות בוצעו על-ידי הקרן הקיימת לישראל, ונמשכו כ-7 שנים. במהלך עבודות הייבוש קמה קבוצת אנשים – שכללה מדענים וחוקרים – ודרשה להשאיר לפחות חלק מן הביצה. הם טענו שייבוש המקום יגרום לבעלי החיים ולצמחים להיעלם מנופי הארץ ומן העולם בכלל.

אחרי ויכוח ציבורי הוחלט להקים שמורת טבע על חלק מהשטח. בשנת 1964 הייתה 'שמורת החולה' לשמורת הטבע הראשונה בישראל. אבל לאחר זמן קצר התברר שהמים אינם נשארים בשמורה, והשטח התייבש כמעט לגמרי. העבודות נמשכו שנים. בסופו של דבר הצליחו לשקם את המקום: הביאו בעלי חיים מתאימים, החזירו חלק מצמחי המים לביצה, סללו שבילי-הליכה למטיילים, והקימו נקודות לתצפית בציפורים. יותר מ-200 סוגים של עופות מים חוזרים למקום מידי שנה.

מתוך מבחני סוף האולפן - משרד החינוך

environment סביבה

שְׁמוֹרַת הַחוּלָה – 'שְׁמוֹרַת הַטְּבַע' הָרֵאשׁוֹנָה

שְׁמוֹרַת טְבַע' היא אזור שָׁבוּ מְגִנִּים עַל הַצְּמָחִים וְעַל בְּעָלֵי הַחַיִּים בְּסִבִּיבָה הַטְּבֵעִית שְׁלֵהֶם. 'שְׁמוֹרַת הַחוּלָה' נִמְצָאָה בְּצִפּוֹן-מְזֻרַח הָאָרֶץ בְּעֵמֶק הַחוּלָה, וְשִׁטְחָהּ 3,200 דונָם. עֵמֶק הַחוּלָה הָיָה בְּעֵבֶר מְקוֹם שֶׁל אֲגָם וּבְצֵה. זֶה הָיָה מְקוֹם הַמְּנוּחָה הַחֲשׁוּב בְּיוֹתֵר לְצִפּוֹרִים וְלְעוֹפוֹת בְּדֶרֶךְ מְאִירוּפָה לְאַפְרִיקָה וּבַחֲזָרָה. הָיוּ שָׁם גַּם סוּגִים רַבִּים שֶׁל צְמָחִים וְדוּגִים נְדִירִים – עוֹלָם נִפְלָא שֶׁל חַי וְצוֹמֵחַ. אֲבָל הַבְּצָה הִיָּתְהָ מְסַכְּנָת: הָיוּ בָּהּ יְתוּשִׁים שֶׁגָּרְמוּ לְמַחֲלַת מְלַרְיָה קְשָׁה וּמְאוֹת אֲנָשִׁים מֵתוּ.

מִיָּד לְאַחַר קוּם הַמְּדִינָה הַחֲלִט לִיָּבֵשׁ אֶת הַבְּצָה וְאֶת אֲגָם הַחוּלָה, וְלִהְקִים עַל אֲדָמוֹת אֶלֶה יְשׁוּבִים חֲקֵלָאִים. הָעֲבוֹדוֹת בְּצֵעוּ עַל-יַדֵּי הַקָּרוֹן הַקְּיָמַת לְיִשְׂרָאֵל, וְנִמְשָׁכוּ כ-7 שָׁנִים. בְּמִהְלֵךְ עֲבוֹדוֹת הַיָּבוּשׁ קָמָה קְבוּצַת אֲנָשִׁים – שֶׁכָּלְלָה מְדַעְנִים וְחוֹקְרִים – וְדָרְשָׁה לְהַשְׁאִיר לְפָחוֹת חֵלֶק מִן הַבְּצָה. הֵם טָעְנוּ שֶׁיָּבוּשׁ הַמְּקוֹם יִגְרַם לְבְּעָלֵי הַחַיִּים וְלְצְמָחִים לְהַעֲלִים מְנוּפֵי הָאָרֶץ וּמִן הָעוֹלָם בְּכֻלָּל.

אַחֲרֵי וְכוּחַ צְבוּרֵי הַחֲלִט לְהַקִּים שְׁמוֹרַת טְבַע עַל חֵלֶק מִהַשְּׁטַח. בְּשָׁנַת 1964 הִיָּתְהָ 'שְׁמוֹרַת הַחוּלָה' לְשְׁמוֹרַת הַטְּבַע הָרֵאשׁוֹנָה בְּיִשְׂרָאֵל. אֲבָל לְאַחַר זֶמַן קָצֵר הַתְּבַרֵר שֶׁהַמִּים אֵינָם נִשְׁאָרִים בְּשְׁמוֹרָה, וְהַשְּׁטַח הַתִּיָּבֵשׁ כִּמְעַט לְגִמְרֵי. הָעֲבוֹדוֹת נִמְשָׁכוּ שָׁנִים. בְּסוּפוֹ שֶׁל דְּבַר הַצְּלִיחוֹ לְשַׁקֵּם אֶת הַמְּקוֹם: הַבִּיאוּ בְּעָלֵי חַיִּים מִתְּאִימִים, הַחֲזִירוּ חֵלֶק מִצְמָחֵי הַמִּים לְבְּצָה, סָלְלוּ שְׁבִילֵי-הֶלִיכָה לְמִטְיָלִים, וְהַקִּימוּ נְקֻדוֹת לְתַצְפִּית בְּצִפּוֹרִים. יוֹתֵר מִ-200 סוּגִים שֶׁל עוֹפוֹת מִיָּם חוֹזְרִים לְמְקוֹם מִיָּדֵי שָׁנָה.

מתוך מבחני סוף האולפן - משרד החינוך

הפעלים

Traduction	הוא הווה	הוא - עבר	בניין	שם הפועל
assécher	מייבש	ייבש	פיעל	לייבש
durer	נמשך	נמשך	נפעל	להימשך
laisser	משאיר	השאיר	הפעיל	להשאיר
disparaître	נעלם	נעלם	נפעל	להיעלם
s'assécher	מתייבש	התייבש	התפעל	להתייבש
s'avérer	מתברר	התברר	התפעל	להתברר
rendre	מחזיר	החזיר	הפעיל	להחזיר

Vocabulaire

réserve naturelle	שמורת טבע
végétaux	צמחים
animaux	בעלי חיים
superficie	שטח
lac	אגם
marécage	ביצה
repos	מנוחה
oiseaux	ציפורים
volatiles	עופות
faune et flore	חי וצומח
moustiques	יתושים
dangereux	מסוכן
asséchement	ייבוש
scientifiques et chercheurs	מדענים וחוקרים
controverse	ויכוח
plantes aquatiques	צמחי המים
chemins de promenade	שבילי הליכה
sorte, espèce	סוג

שאלות

1. מהי שמורת טבע?

2. כתוב: "עמק החולה היה בעבר מקום של אגם וביצה".

א. מה היה מיוחד בעבר במקום הזה?

ב. למה החליטו לייבש את הביצה?

3. כתוב: "...שמורת החולה לשמורת הטבע הראשונה בישראל".

א. בזכות מי הקימו את השמורה?

ב. מה הייתה הטענה שלהם?

ג. מדוע נמשכו עבודות השיקום זמן רב?

ד. למה מעניין לבקר בשמורה?
